

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Cui adhæsit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

Ante enim luxuriose vixerat seu prodigè: nam *αὐτῶν* prodigè viuere dicitur, qui nihil tibi seruat, aut qui est *αὐτῶν* qui ipse seruari non potest. Nec audio eos qui textum corrigunt, ipsi corrigendi. *αὐτῶν* enim Paulus vocat luxuriam, cum ait, *ἐν τῷ οὐρανῷ* esse *αὐτῶν*, in quo est, inquit, luxuria.

§. 4. Contemptui additum supplicium, vt ne filiquas quidem quas porci edebat, acciperet, tantū aberat vt penit illi crederetur: itaq; cū certis horis porcis prouiderentur, ipse quoq; tum colligere, & inter porcos edere cogebatur, q̄ vita morte erat intolerabilior.

§. 5. Siliquas alii fabulas, alii Philosophorum doctrinas interpretantur. verum generatim dicendum est hoc simili designari, quā afflictā sit eorū conditio, qui vitis seruiunt, qui in, nutriebantur in croceis, amplexati sunt stercora. Siliquas Ambr. fabas, pisā, aliaq; id genus legumina putat. alii non granis, sed vaginis consueuissent vt, Maldonatus ait esse, quas Hispanialgarouas vocant, quas & porci & homines comedunt. Plin. l. 15. 24. grana reuici, vaginas edi. Quod ad legumina attinet, Porci fabis ali solent, est enim quoddam fabarum genus, quod porcinum Germani appellant. Deinde fabarum & pisorum quorundam vaginis vescuntur & homines, etiam delicati.

Κεράσιον Græcis dicitur corniculum, ad eorum similitudinem dicitur siliqua, leguminum folliculus, & arbor, de quā Columella l. de arbor. c. 5. dicitur, & sic fœnum Græcum.

§. 5. De fructu siliquarum accipio illud Iuuen. sat. 11. *Experiere hodie nunquid pulcherrime dicitur Persice non praesentem viui, nec moribus, & re Sed laudem siliquas occultus ganeo: pulvis Corams aliis dicitur puero, sed in aure placens.* Siliqua est arbor Plin. l. 13. Quin & Persius *Inuigilat siliquis, & grandi pasta polens.*

VERSVS 17.

In se autem reuersus dixit: Quanti mercenarii in domo Patris mei abundant panibus, ego autem hic fame pereō.

QUESTIO I.

Quo se argumento ad penitentiam incitat?

§. 1. **I**n se reuersus est, seq; ac suam miseriam considerans, gratiā donat: non. n. sine Dei gratiā ad penitentiam iniicia peruenit. Quos, inquit, *mercenarii abundant pane, ego fame pereō*? In domo, alia omittunt, alia ponunt, Sixtina editio retinet & Syra, sed Græca non habent. *ἐν τῷ οὐρανῷ ἀποδύουμαι.* Ego vero fame pereō: quædā exemplaria intericiunt *ἐν τῷ οὐρανῷ*. Ita Latinus & Syrus textus.

§. 2. Timor salutaris, quia inquit fame morior. Gradatio igitur illa est: consideratio pristinae felicitatis, & eius cum praesenti miseria collatio. Deinde timor mortis ex fame. Tertio, spes, si nō veniat, saltē melioris status. Quarto, dolor, verecundia de peccatis, & deprecatio.

VERSVS 18.

Surgam & ibi ad Patrem meum, & dicam ei: Pater, peccaui in cœlum & coram te.

QUESTIO I.

Quid inter Patrem & Filium actum?

§. 1. **P**eccaui in cœlum, & in te. Confessione eum & sui accusatione aggressus est. In cœlum hoc est contra Deum.

§. 2. Fac me sicut vnum ex mercenariis tuis, non ita sunt ista comparanda, quasi iusti sint aut esse velint mercenarii, fustraq; laborant, qui ista & exponunt. Sed ille sensus est. Filius nobilis statum deterioris fuisse, quam mercenariorum, qui in domo patris erant, ideoq; ad eum se aspirare, vt filius diceretur, non iam postulare. Mercenarii conditione contentum ait: nam impudens petitio videri posset, si in pristinum statum, tanquam filius recipi postuleret, ideo tanquam hæres, cum hæreditatem iam comesset.

Ita quoq; qui florentissima conditione demum seruiunt, miseres sunt, quibus libet filiis Dei etiam in hac vita. Martyres in carcere, & in equuleo gaudio abundant, improbi in rosa curis pungentibus lancinantur. Verum hic tantum ostenditur patris benignitas, qui filio propria sententiā damnato, tam propitiis fuit. Quod ait in cœlum peccasse, habitatores cœli inrelligit.

§. 3. Vidit eum cum à longè esset, & miserabili specie, macilentiaq; pannosum, verecundantem antequerit. Quis enim tam miserabilis adolescentis non misereretur, aut quis misereri debuit, nisi pater? Maior Dei est in peccatores bonitas, Ita. 65. 42. *antequam clamant ego excaudiam.* Misericordia patris certat cum filij modestia. *Non sum,* inquit, *dignus vocari filium tuum, sed fac me sicut vnum ex mercenariis tuis.*

VERSVS 26.

Et vocauit vnum de seruis & interrogauit, quid hac essent.

§. 1. **Q**uædam Græca habent, *τῷ πατρὶ ὁ δὴν* puerorum seruatorum. Sed ex margine in textum irrepsit. Et illud notandum v. 21. *ἡ ἐκ ἐν ἡμῶν* & particulam *ἡ* multa omittunt, Syrus addit, correcta omittit.

§. 2. Iubet dari vestem & anulum ingenuitatis insignia. Græcis *σάβη* quamlibet vestem indicat: toga igitur eum & anulo adornat, vt ostendat, se eum in gratiam recipere, & in integrum restituere. Pater modo iusti restituit, sine dedecore peccatorum Deo iunguntur: Gloriæ enim magnitudo, omnem retro turpitudinem peccatorum abolet.

Cito inquit proferte, Græca exemplaria variant, alia habent *τῶν*, alia non habent. Syrus non habet.

§. 3. Deniq; fratri seniori peccatorem exculat, & seipse, quod nimis in eum liberalis esse videretur.

VERSVS 13.

At ipse dixit illi, tu semper mecum es, & omnia mea tua sunt.

QUESTIO I.

Filii obedientis esse omnia.

§. 1. **S**ensus est, omnia quæ patris sunt, filio tandem vitulum, nihil tamen illi deperisse, illi omnia superesse, si comparat, sibi comparasse. De fratre gaudendū esse, quod gratia illi exhibita nihil primogenito nocet. Indiuitia enim parentis & filii bona erant. Ad laetitiam etiam de fratris salute filium exhortatur.

V. 32. *Εὐφρανθήμεν, noster epulemur, proprie, gaudemus, παρὸντες εὐφρανθήμεν, noster quasi legeris, φήσομεν ἡ εὐφρανθήμεν.*

QUESTIO II.

An quia mortuus erat, non potuerit gratia cooperari?

§. 1. **P**areus lib. 6. de gratiā & libero arbitrio cap. 5. hoc